

ניעם שבת | הרב בנימין בוימל

בלי מצרים, שזהו בחינת נשמה יתרה... יעקב הכין בשביל בני ישראל בחינת נחלה בלי מצרים, נשמה יתרה בלי גבול ושיעור ידוע... כמו שכתוב והאכלתיך נחלת יעקב."

נוכחנו לראות שמידתו של יעקב היא מידת השבת קודש. מעין עולם הבא. מנוחת שלום ושלוח. ליהנות מזיו שכונה ללא הקלה המעורבת בשבת ימי המעשה. "ביקש יעקב לישב בשלוח" – להתענג בשארית חייו על השלמות שיש בשבת קודש, ללא ההתעסקות כל העת עם הרע המעורב בבדיהא. "אז התענג על ה'..." אך "קפץ עליו רוגזו של יוסף."

על ה"רוגזו" – זוהי מידתו של יוסף. יוסף – כשמו כן הוא. בא לעולם להוסיף, להתקדם. אך מה לעשות, להתקדם ניתן רק על ידי נסיונות וקשיים באמצעות התעסקות עם הרע הקיים בעולם המעשה. וזהו "רוגזו" – לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע" (ברכות א), וברש"י שיעשה עמו מלחמה! זוהי מידתו של יוסף – מוסיף והולך! לדידו, העולם הזה הוא אינו מקום התענוג אלא מקום העבודה. משום כך נאמר בו "והוא נער את בני בלהה ואת בני זלפה", ואמרו חז"ל שהיה עושה מעשה נערות כו', פירש השפת אמת שנקרא "נער" על שם ההתעוררות התמידי שלו להתקדם ולהתעלות. זוהי עבודתו של ימי המעשה "המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית", התחדשות תמידית כי שם מעורב טוב ורע.

עבודת ששת ימי המעשה היא באמצעות ההתעסקות עם הרע וביום השבת אנו מתנגעים על הטוב המוחלט. רעיון זה בא לידי ביטוי בדברי המדרש הבאים (שוח"ט תהילים צ"ב): "אמר רבי לוי 'מזמור שיר ליום השבת' – שלא שימש בו (בשבת) אפילה. אתה מוצא בכל יום ויום כתיב 'ויהי ערב ויהי בקר' ובשבת לא כתיב בו 'ויהי ערב'.

נשים גם לב לפסוק הבא: "והיה בית יעקב אש ובית יוסף ללהב ובית עשיו לקש". מהו ההבדל בין "אש" ל"להב"? האש בוערת בשקט, ברוע. ביקש יעקב לישב בשלוח. אך קפץ עליו רוגזו של יוסף, יוסף הוא להב – "להב" היא

הקדושה באופן מיוחד דווקא את מצוות שמירת השבת שנאמר: "יחן את פני העיר".

הדברים מפורשים יותר בדברי ר' יוחנן במסכת שבת: "כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים שנאמר (ישעי' נח) 'אז תתענג על ה' והרכתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך' – לא כאברהם שכתוב בו (בראשית ג, יז) 'קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה' (אורך ורחב הם עם גבולות) ולא כיצחק שכתוב בו (בראשית כג, ג) 'כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל' (ארצות האל – שוב גבולות) אלא

שיביבי אמונה | הרב אהרון בייטוס

יוסף נתלש ממשפחתו. צער גדול. יסורי גוף ונפש ובתוך הסתר הגדול, ניצוצי אור באמצעות בשמים – איתות ברור מבורא עולם, שלא עזב את הרגשותיו, גם בעת צר ומצוק.

לימוד לשעה-לימוד לדורות. ממשנתו של הסבא מקלם.

רש"י מאיר לנו את אותה "הנהגת הבשמים" באור יקרות, באמצעות ביטוי מפליא ומפתיע, וז"ל: "למה פרסם הכתוב את משאם, **הלודיע מתן שכון של צדיקים**". מתן שכר?! אתמהה..."

הניחא "גילוי השגחה", אך מה שייך לדבר על "שכר", במהלך של גזירה?

ללמדנו, אומר הר"ר גרוזובסקי, שכל מעשי הקב"ה מושגחים בדקדוק רב וחשבון מופלא!

ובמקום שכלה מה שמגיע כעונש, מתחיל מתן שכר והשפעת חסד. או "מצבי בינים". הכל בהשגחה.

ולכשתמצוי, **כשהקב"ה לא שוכח אותך, זה גם שכר!**

יעקב שכתוב בו (בראשית כח יד) 'ופרצת ימה וקדמתה וצפונה ונגבה' (כלי מצרים – ללא גבולות).

יפוי. אמרנו. אבל מה הבנו? מהי אותה "נחלה בלי מצרים" שמסביר ה"שפת אמת" (פרשת וישלח סוף פתת תנייז), כי הנשמה היתרה שאנו מקבלים בשבת היא היא נחלתו של יעקב אבינו. ובלשון קדשו: "זהו עצמו בחינת נחלת יעקב" – נחלה

מי מאתנו אינו רוצה קצת שלוח? כמה התפללנו בשנה האחרונה שנוכל לעבוד את ה' מתוך נחת רוח ושמחה ואם אפשר גם מתוך שלום, השקט **שלוח** ובטח? כיצד אם כן נבין את דברי חז"ל בתחילת פרשתנו: "וישב יעקב בארץ מגורי אביו ברוחו כנען" – ביקש יעקב לישב בשלוח, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלוח, אומר הקב"ה: לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוח בעולם הזה?!"

במבט שטחי נראים הדברים תמוהים עד מאוד. שנים ארוכות של סבל עברו על יעקב. עשיו מאיים לרצחו נפש והוא נאלץ לברוח לחץ. עשרים שנה עבד במסירות ובנאמנות אצל לבן, והוא בתמורה התעלל בו והחליף את משכורתו עשרת מונים. בקושי רב הוא נמלט מלבן, ובלילה מוצא אותו שרו של עשיו כשהוא לבדו ונאבק בו. גם ממנו נחלץ יעקב הישר אל מגישתו עם עשיו שבא לקראתו עם ארבע מאות איש. המריבה עם עשיו הסתיימה בשעה טובה, וצרה חדשה נחתה לפתחו: דינה בתו נחטפה על ידי שכם שעיינה אותה. סופסוף יש לו קצת שקט והוא ובתו יושבת לשבת ולעבוד את ה' מתוך רוע ושמחה, מה רע בכך? למה נענשו מהו בכלל "רוגזו"? ולמה דווקא של "יוסף"?

כרגיל, ככל שצוללים אל עומק דברי חז"ל דולים אנו משם פנינים ואבני חן לרוב. אך כאן. יעקב ביקש "לשבת"! מה מזכיר לנו הביטוי "לשבת"? את ה"שבת"! ולא בכדי. מידתו של יעקב אבינו היא שבת קודש. בפרשה הקודמת נאמר: "ויבא יעקב שלם עיר שכם... ויחן את פני העיר" (בראשית לג"ה), חז"ל הקדושים מאירים את עינינו שנרמז כאן שיעקב קבע תחומין לשבת: "נכנס בערב שבת עם דמדומי חמה מבעוד יום, וקבע תחומין מבעוד יום... שמימי יעקב **את השבת קודש שניתן**" (ב"ר עט,ו).

רגע, הרי גם אברהם אבינו קיים את כל התורה כולה (ויומא כח), מה אם כן מיוחד ביעקב? אצל אברהם נאמר שקיים את כל המצוות ובתוכן השבת. ואילו אצל יעקב אבינו רמזה התורה

שאלה

בְּיָמֵינוּ נִימְצָא בְּחֶמְדָּה בְּנֵי תַּיִתָּה רַעֲיָה אֲבָלָתָהּוּ מִרְיָה מִרְיָה יִזְכָּר: (בראשית ל"ג)

מהשאלות הנשאלות לצערנו במלחמה האחרונה: בפני 'צוות החליטה' [הרכב ב"ד העוסק בפרן ההלכתי של זיהוי החללים מטעם הרבנות הצבאית] במחנה 'שורה' הובא חלל צה"ל שנשרף לגמרי ולא ניתן לזהותו אלא על סמך דיסקיות זיהוי שנמצאה בשרידי בגדיו. ונשאלת השאלה האם ניתן לסמוך על סימנים אלה על מנת להתיר את אשת החלל לשוק?

תשובה

א. זיהוי על פי בגדים או חפצים הנמצאים על החלל

בכפרת וישב או רואים שיעקב אבינו הכריז על יוסף כחלל על סמך כותנתו שהובאה בפניו.

והקשו האחרונים (ראה - ש"ת חמדת שלמה אבן העזר סי' ל"א אות י"ד), מהמבואר ביבמות (ק"כ): שאין מעידים על החלל אע"פ שיש סימנים בכליו?

ובאמת שהגמרא שם דנה מדוע אי אפשר לסמוך על סימנים שבכל הנרצח והרי בנוגע לגט שאבד ונמצא בין כליו סומכים על סימן זה לומר שזה הגט שאבד?

ואמרו שם, שלמאן דאמר 'סימנים דאורייתא' יש לומר שאף על פי כן אין סומכים של סימנים שבכליו משום דחשיבן לשאלה. אך בכלים שאין הדרך להשאל כגון כיס, ארנקי ועבטת – אפשר לסמוך על סימניהם.

ועל פי זה כתבו ליישב שם: שיעקב סמך על סימני הכתנות כיון שיוסף היה סמוך על שלחנו, ואם כן הכתנות פסים היתה של אביו, ולא הי' לו רשות להשאלו לאחר, וממילא היו ככלים שאין הדרך להשאלם שאפשר לסמוך על סימניהם.

והנה להלכה נחלקו הפוסקים האם אפשר להתיר עגונה לשוק על סמך סימנים בכלים שאין הדרך להשאלם. ומלשון הש"ע (אה"ע י"ד) משמע שגם אם נמצא לבוש בבגדים שאין הדרך להשאלם אין סומכים על זה להתיר את אשתו.

וראה בנו"כ שם שהדבר תלוי במחלוקת

המשך מעמ' קודם

כינוי לאש שמתלהת ומתנשאת לגובה רב. יוסף מלא בהתלהבות, אינו מסתפק במועט ושואף להתעלות.

אך אין להבה ללא חומר בעירה. ומה חומר הבעירה? ההתעסקות עם הרע. "ובית עשוי לקש" – עשיו עם כל תאוותי החומריות והגשמיות הם עבורנו חומר הבעירה. הנסיגות והקשיים הם שמצמיחים ומרימים אותנו לגובה רב.

כמה נרות מדליקים בחנוכה?

"בית הלל אומרים: מוסף והולך". בלילה הראשון אנו מדליקים נר אחד, בלילה השני

שאיבד גט בחפיסה, ואח"כ נמצא שם הגט, בזה הכל מודים שיכול לסמוך על כך מאחר שידוע שאיבדו שם.

ולפ"ז פסק הרמ"א (אה"ע י"ג, לב) שאם ראו אדם נופל לים לבוש בבגדיו, ואח"כ נמצא מת לבוש בבגדים אלה – אפשר לסמוך על סימן זה להתיר, ואין חוששים שמא פטש בגדיו במים ונתנם לאחר (ראה ח"מ שם).

אך כתבו האחרונים (ראה ח"מ סי' צ"ב, ועוד) שאין לסמוך על סברא זו אלא כשראוהו סמוך ממש למקרה כשהוא חבוש בבגדים אלה, אך אם ראוהו שעה או שתיים קודם לבוש בבגדים שיש בהם חשש שאלה – אין לסמוך על כך להתיר.

הכרעה למעשה

בדרך כלל אין סומכים מ"מ על סימן בבגדי החלל, כיון שחוששים לשאלה.

אף בבגדים שאין הדרך להשאלם – פסקינן לחומרא כדעת הפוסקים שחוששים שמא בכל זאת השאלים.

אכן אם יש סיבה לומר שאסור היה לו להשאלים יש להקל, אך למעשה זה אינו המצב בנוגע לדיסקיות זיהוי.

אם ידוע שהחייל יצא לקרב עם הדיסקית ונמצא סמוך לידועה חלל שעליו דיסקית זו – יש מקום להקל ע"פ דברי התוספות.

ראשונים גדולה האם דברי הגמרא נאמרו רק למאן דאמר 'סימנים דאורייתא', אך למ"ד 'סימנים דרבנן', שאין סומכים על סימן רגיל רק אם הוא מובהק ביותר, אזי גם בכלים שאין הדרך להשאלם חוששים שמא בכל זאת השאלים. או שמא אף למ"ד 'סימנים דרבנן' בכלים שאין הדרך להשאלם היו כסימן מובהק וסומכים עליו.

ולמעשה אין להקל כנגד הפוסקים המחמירים בדבר.

ובכל זאת כתבו האחרונים (ראה באר היטב ובאוה"פ שם) שבכלים שאסור לו להשאלם, או בכלים שאם ישאלם יישאר 'אברא ערטילא' – אין חוששים לשאלה, וסומכים על כך להתיר.

ועל פי זה סמכו בעבר [עד מלחמת יוה"כ – תשל"ד] להתיר על פי דסקיות זיהוי שלפי פקודות הצבא אסור להסירה מגופו.

אך למעשה התברר שדרך החיילים להחליף את דיסקיות זיהוי שלהם ועז"ז ולכן בפועל אין סומכים על דיסקיות זיהוי אלא רק כסימן נוסף ולא כסימן עיקרי.

ב. כאשר ידוע שיצא עם דיסקית זו לקרב

אמנם, במקרה שידוע שהחייל יצא לקרב עם הדיסקית ונמצא החלל מהקרב עם הדיסקית – בכהאי גוונא אפשר לסמוך על סימן זה להתירו.

סברא זו מבוארת בדברי התוספות (יבמות ק"כ: ד"ה איבעית אימא) שכתבו, שאם אדם יודע

המדור נועד לעורר את לב המעיינים בלבד, ונכתב בקיצור רב בבחינת 'תן להכנס ויהם עוד'. למותר לציין כי שאלות בדיני ממונות יש לברר במעמד שני הצדדים בפני ב"ד הדין בתורה. הערות הארות וביקורת בונה תתקבלנה בברכה במייל: assafe@rbc.gov.il

לחירות והארות:
Echsofo@gmail.com
יوسف משה בן אורה
בתחושה"ר

הימים התייעץ ולהתברך. טרם יצא, לא התאפק וביטא את תדמתו: "רב", הייתי כאן בבית לפני 30 שנה וכלום לא השתנה!" אזי וי" נחרד הרב "למה אתה מתכוון?" והוא ענה: "הבית נשאר בדיוק כמו לפני 30 שנה!" הרב החזיק בידו בחום: "הרגעת אותי! וכי הבית צריך להשתנות?! אני צריך להשתנות!" הלכה כבית הלל – "מוסף והולך"...

יהודה... שהיה... שצוין שטר מושל בארץ... נאלץ לגזור את דינה של תמר לשרפה. בשל מעמדה וביזוי המלכות אליה השייכה... ושמט אותה כמחלת את אביה לכבוד כהונתו... לכן פסק לאור הנתונים שהוצגו בפניו: "...ויאמר יהודה הוציאנה ותשרף" (על פי פירושו רמב"ן ע"ה).

לזמלה של תמר וגם של יהודה, רגע לפני הוצאתה להורג "הוא מוצאת והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה ותאמר הכר נא למי החתמת והפתיילים והמטה האלה; ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני...".

גם יהודה וגם תמר מתגלים בגדלותם ועוצמתם. יהודה - בהודו ובמחשבת המלוכה בבטחה שאין לתאר. ותמר - בכך שהייתה מוכנה להפיל עצמה לכבשן האש על לא עוול בכפה והעיקר, לא לבייש את חמיה. כי כפי ש"אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים מנא לן - מתמר..." (בב"מ ט"ז).

בנוסף למפורסמות והידוע שהובאו לעיל, ברצוני להציע נקודה למחשבה ומבט חינוכי קצת אחר לאור סיפור החרוה את מעשה יהודה ותמר.

נשאל את עצמנו כמה פעמים קורה לנו כאנשי חינוך והורים שאנו נוקטים עמדה מול תלמיד או ילד כשל יהודאי? כמה פעמים נצמדים לעובדות,

וחובשים את כובע השופט, וקובעים עמדה מוחלטת אודות מעשיו?! שמא יטען הקורא: מי יעמוד על המשמר אם לא אני? אכן אודוק הוא המחנך או ההורה, אלא שעלינו להתרגל להאריך אף ולהשאיר רווח בין ניתוח המצב, המסקנות והתגובה החינוכית אותה נגיב. יכול להיות שבהמתנה הזו ושהיית התגובה הבעת עמדה מול מצב או התנהגות נוכל להיווכח לזוויות אחרות בתמונה. נתאר לעצמנו אילולי שתרם ניחנה בעוצמות נפשיות אלו ואומץ רב ולא הייתה מראה את החתמת, הפתיילים והמטה לחמיה הייתה שפרת ועמה הסוד הגדול ויוצאי חלציה מהם היא משיח בן דוד.

אומנם מר יצא מתוק וכפי שהגמרא בסוטה (י'): כותבת: "...אמר רב חנין בר ביזא א"ר שמעון חסידי יוסף שקדש ש"ש בסתר זכה והוסיפו לו אות אחת שמו של הקדוש ברוך ה' כדרכי עדות ביהוקר שמו. יהודה שקדש ש"ש כדרכי זכה ונתקף כולו על שמו של הקדוש ברוך הוא כיון שהודה ואמר צדקה ממני יצתה בת קול ואמרה אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור חיין שאני מצייל בזכותך ג' מבניך מן האור מאן בניהו חנייה מצייל ועזריה...". אך לא בכל המקרים ניתן לומר שהסוף הוא מתוק. רבים חללים הפילה השיפוטיות והדבקות זוויות וכואב מכל

היא העובדה שילד הגדל באווירה שיפוטית הופך להיות שיפוט.

שאו בפשט, ילד שהגדיל ראש ורצה להפתיע את אמו, גרר סליו המטבח והתחיל לשפוט כלים תוך כדי עבודתו הסבון הרב שהשתמש גרם לכך שהחליקו הצלחות מידו וטס הפורצלן נשבר ויצא מכלל שימוש, כמה הבדל יש בין תגובה: "אם היית נזהר קצת זה לא היה קורה". לבין שהיית התגובה והיכולת לחיות את ההווה ולהגיב: "אני רואה שרצית להפתיע אותי והצלחות החליקו מידך..." נוכל להמשיך ולהתבונן בתחושותיו או בתחושותינו. הוא יוכל להביע את תסכולו ואוכזבות ואמננו משיך להדהד את מה שאוזנו קלטו ונאמר: "אני שומע שאתה מאוכזב מכך שהצלחות נשברו ולא הצלחת להפתיע אותנו" (ולא נהיה ציניים ונאמר: אבל בסוף הצלחת או או להפתיע / הצלחת המפתיע לא תבטל). יתכן מאוד שמתוך קשיבות זו של ההורה למצבו הנפשי משיך הילד ויאמר לעצמו: "רק מי שמנסה טועה בפעם הבאה אדע להיזהר יותר".

קשיבות (מיינדפולנס) זו, נכונה כלפי הזולת אבל לא רק, אלא גם כלפי עצמינו. אין ספור מקרים מעידים שהשיפוטיות של האדם את עצמו היא שורפת וכואבת לא פחות ואולי אפילו יותר משיפוטיות הסביבה ההורים והאחר.

אילנא רברבא
ה' דב סוקולובסקי

על הבנים

קפץ עלינו: ביקש יעקב לישב בשלוח וכו' אמר הקב"ה די לצדיקים מה שמוכן להם וכו' רש"י. וז"ע מהירות (י'): אשירים לצדיקים וכו' ופירש"י שהיה להם טובה בעוה"ז ובעוה"ב.

וראה בתוספת ברכה לבעל התורה תמימה (יש במאורות 712) שבמדרש כתוב "בא השטן ומקטרג ואומר לא די לצדיקים וכו', ומשיב ברש"י אמר הקב"ה לא די לצדיקים הוא ענות מוגנה, כי צ"ל אמר השטן. וחבל מאד למפרשי רש"י שלא עמדו ע"ז וכו' וגם ראוי מאד להודיע ולהזהיר במומבי לכל מדפיסי ספרי ישראל בכל העולם כי בעת שידיפסו חומשים עפירש"י ידרוך לתקן טעות מקוערה זו.

מאחר וקריאה זו לא תפסה הד והדפיסו כרגיל, נהדרה לכ"פ' אנו בבמה זו. מסופר על הגר"י הוטנר זצ"ל (אראיטשוב 2) שעלה על הבימה ב' ושב והרצין שמצוה להודיע שיש טעות וצ"ל השטן. (א"ש שא"י חרשי שאין דרכו להביא דרשים).

אכן בראשונים (בטעם בחיי ואמרי שפר לר"י בהמה"ם חלאוה) גרסו 'אמר הקב"ה'.

האוטוריטצ'ה אמר לית"ח אחד שהחתיים את גדולי הדור על גילוי דעת לתקן הטעות ברש"י, שיפסיק ואם לא יצא הוא נגדו בחרם ובחנית משום שאחרי כ"כ הרבה דורות שלמדו כך ולפסלו בזה א"א שזו ענות. וכו"א מהר"מ מליובאוויטש.

היציאה: לא ישהה אדם בנו בין הבנים שבשבל משקל שני סלעים מילת שנתן ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו (שבת יג). ל"כ רבנ"ם (נחלות יג). לא ישנה אדם בין הבנים בחייו אפילו בדבר מועט שלא יבואו לידו תחרות וקנאה כאחיו יוסף.

והרי יסוד המים מורה כידוע על גאווה, והן המצרים והן ישמעאל יסי הרוח. ה' יעזור שייבע שוב בשום ובהרשם לאבדון וישראל יאבדון בב"א.

ואר ציטט: של רבי אברהם בן הח"ח, מוזכר בביאור הלכה, ד"ל "הגדול בתורה ובמדות טובות שנפטר בעוה"ז כן שנח כ' סלול תרנב" (שליב סדה ואם), ובלוקיטו הלכות (ח"א בהקדמה)

ומרמ הגר"א לאיפאן אמר הכרית את רבי אברהם והוא היה א" צייטער ח"ח בתורה ובמידות".

בן 14 הוא הגיע לוואלוז'ין, וסיפר רבי ברוך בער צדוקיל שעסק התוכוח איתו בלימוד וניגיש להגר"ח סולוויצ'יק שהכריע כ"י אברהם, ואמר "עמו אתה ממנח"ן הידיעת מחיין מוצאו? הרי הוא בא מחיידר שנתחנך בצדקות וישרות"

(ברוח הימים האלה: יחי זכרו ברוך)

ואר ציטט ב: של הגר"י הוטנר. באלול תשל נחטף יחד עם נוסטי מטוס. בזמן שהותו בשבי עברו הרבה ערבים לראות את החטופים ועל כולם ראו תואר "פרא אדם" אבל לאחד היה תואר נסיכות ונעצבר ליד הגר"י הוטנר התכופך בתנועת נימוס ונעצר לכמה דקות. ואמר הגר"י הוטנר שיש לו פנים של נסיכות ושמעאל. כשהשתחרר אמר שאכן אצל עשו יש מלכה ואצל ישמעאל יש רק נשיאים, ועוד שעשו קיבל ירושה ובישמעאל כחוב שור וכו' כי לא יורש. ובישמעאל בא מלא קנאותו וכעס על א"י לומר שלי היא, וזו היא חמה של מי שאין לו ירושה, והוא היסוד של כל הריצחה והכעס שראינו בעינינו על נחלה בא"י.

פעם הם אף מתלוננים ומזמינים לנו מטרה על כך שאנו עושים "רעש" ו"מפריעים" את מנוחתם...

וכך... הרב המרצה, הרב סטרול שליט"א מדבר ומחזק את ההורים היקרים לקראת ימי הדין הבאים

והנה... ניצבים בפתח בית הספר זוג חילוני מבוגר שחזותם הוכיחה שאין בינם לשיעור תורה ולא כלום...

נכנסנו לכוננות ספיגה...

בטח הם יתלוננו על "רעש", "הדתה" וכי אנחנו די מורגלים בהוה.

אלא שהם עמדו והקשיבו בהשתוקקות לדברי הרב.

הצענו להם בנימוס להתיישב ולהרגיש בנוח והם נענו בחפז לב.

היה זה מחזר די זר, עומד הרב סטרול עם פראק והמבורג... לא חוסך בדברי תורה וחיוזוק אודות הימים הנוראים והאורחים האלמוניים מקשיבים, לא נעים ולא זעים...

בסיום ההרצאה, ניגש האורח להרב סטרול, חיבק אותו והודה לו מקרב לב על הדברים המדהימים שנכנסו לו ללב.

שאלנו אותו מי הוא ואיך הגיע לכאן והוא ענה שהוא ישראלי שכבר במשך עשרות שנים מתגורר בארצות הברית וכבוגר של חיל האוויר, משמש שם כמדריך טייסים.

בעקבות המלחמה, הוא הגיע לארץ, על מנת לסייע לכוחות הביטחון ולעזור בהכשרת טייסים.

"טיילתי עם אשתי והכלב והתלבטנו אם ללכת לכיוון בית הספר או לצד השני. לא יודע מדוע, אבל בחרתי ללכת לכיוונכם.

כשעברתי ליד חצר בית הספר, שמעתי רמקול ונאום ונכנסתי לרעג הסך... הסתקרנתי... הדברים היו כל מעניינים, שנשארת עד הסוף".

לסיים הוא ביקש לדעת איפה אפשר לשמוע שיעורים של הרב והבטיח שכשיחזור לאמריקה, ימשיך לשמוע שיעורי תורה, דבר שמעולם לא עשה...

אין לנו מושג מי האיש וכמה שיעורי תורה הוא שמע מאז, בזכות המפגש הזה.

אבל דבר אחד ראינו, מקום תורה, מעצם מיקומו יכול לא פעם להגיש יהודי מקצה העולם עם יהדותו, אותה הוא שחך ואליה תקוותו שהוא יתחבר מחדש.

טרוקיו, כמו זה שבחלון הראווה, חיפשתי כל השבת בכל בריסק ו... לא מצאתי, רק כאן. בלית ברירה אקנה במחיר הזה".

כשהורים חזרו לביתם מהטיול, שיתפה אותם הפט שכנס הגדול שקיבלו עבור האגרסל הפשוט וכל זה בזכות ההתקשות על שמירת השבת.

ההורים התרגשו מאד, הם ראו עין בעין את גולתה של השבת והחלו להתקרב ולהתחזק,

ווארט לשווער הרב שמואל עמנואל

(ואמנם שפירוש זה קצת קשה. כי המרחק בין דתן (שם היתה המכירה) להבורג (מקום מגורי יעקב) הוא עשרות מיל (כשמונים לכל צד), וכיצד הלך ראובן וזרז כל כך מהר? ושמעתי לנאר, שראובן אמר לאחיו שהולך לשמש את אביו, אך באמת נשאר באזור כדי להוציא את יוסף מהבור...)

עוד מביא רש"י את המדרש (על הפסוק הזה) שהיה עסוק בשקן ותעניתו על שבלבל יצועי אביו. והדבר מדויק מלשון הפסוק שכתוב "וישב ראובן אל הבור". לא כתוב "ויבוא" או לשון דומה, כדי לרמז את העניין של השק והתענית שמטרתו של ראובן היתה לשוב בתשובה.

ומה שעדיין צריך לברר, מה מצא לו ראובן בדיק באותם רגעים דווקא לעסוק בשקן ותעניתו?

והתשובה פשוטה מאוד: האחים ישבו לאכול לחם, סעודה. ואם הוא בצום, מה יש לו להיות עמהם באותם רגעים?

לחם ותענית

כאשר יוסף מתקרב אל אחיו, רוצים שני אחיו, שמעון ולוי, להורגו ולהשליך אותו אל אחד הבורות.

ראובן אחיהם הגדול וימאע על התכנית, ויציאלו מידם ויאמר לא נכנע נפש". ומציע במקום להרוג אותו בידים: "השליכו אותו אל הבור הזה אשר במדבר ויד אל תשלחו בו". והתורה מעידה עליו שהסיבה שעשה זאת, לא כי רצה שיוסף ימות מרעב ויטורם בתוך הבור, אלא "למען הציל אתו מידם להשיבו אל אביו".

והנה, הם יושבים לאכול לחם, מגיעה אורחת שמעאלים, ויוסף נמכר להם בעשרים כסף.

אך חרש ראובן אל הבור ומגלה להפתעתו ש"נהה אין יו סף בבור, ונקרע את בגדיו".

ושאל רש"י לאן הלך ראובן בזמן מכירת יוסף? ומביא את דברי המדרש (רבה פד, טו) שהלך לשמש את אביו באותו הזמן.

באחת הערים המערבות, היה צורך לפתוח "בית יעקב" עבור בנות הקהילה החרדית שהתפתחה באותו המקום.

היה קושי גדול למצוא מקום והגיעה הצעה למבנה הממוקם בלב ליבה של שכונה חילונית.

קבוצת רבנים ועסקנים נכנסו להרב מברסק לשאול אותו, האם ראוי ונכון לפתוח את המוסד הקדוש במקום בו יכולה להיות השפעה רוחנית שלילית על תלמידות בית הספר.

ענה להם הרב מברסקי במעשה שהיה בעיירה בריסק.

בברסק, היה "בית יעקב" ובשכונת לו גרה משפחה חילונית.

כשהגיעה ביתם לגיל בו היא צריכה להיכנס לבית ספר, החליטו ההורים לשלוח אותה ל"בית יעקב" הסמוך לביתם למרות שזה היה מוסד חרדי. הבת התחזקה מאד והחלה לשמור תורה ומצוות ככל שיכלה.

יום אחד, הודיעו לה בני המשפחה שהם נוסעים לטיול בעיצומה של השבת.

הבת שהחלה לשמור שבת, ביקשה להישאר בבית וההורים ביקשו ממנה שתיהה במקומם בחנות המשפחתית.

הילדה עשתה כבקשת ההורים אלא שחשה שלא בנח למכור ולחלל את השבת.

והנה... נכנס לקוח גוי וביקש לרכוש אגרסל שהיה מונח בחלון הראווה.

מחירו של האגרסל היה 100 פראנק והבת שרצתה להימנע מלמכור לו בעיצומה של השבת, אזרה אומץ ואמרה לו שמחיר האגרסל 2000 פראנק...

הגוי נדהם ויצא מהחנות בזעם.

לאחר כשעתיים הוא חזר שוב ואמר שהוא מוכן לשלם 150 פראנק אך הבת עמדה בסירובה.

"2000 פראנק, פטוטה לא פחות!" הוא שוב עזב את החנות תוך כדי שהוא מסגן משפטי נאצה על היהודייה החצופה...

לקראת הצהריים נכנס הגוי שוב לחנות והציע לשלם 1000 פראנק ושוב סורב ושוב יצא... במוצאי שבת הוא חזר וביקש ממנה לארוז לו את האגרסל, "אשלם את ה2000".

הוא נימק את הסכמתו למחיר המופרז ואמר לה

"סיימתי לאחרונה בנייה של בית מפואר עם מיטב האדריכלים והמעצבים. לפי התוכנית, אני צריך בכניסה לבית אגרסל דווקא בצבע